

Hemma hos Harry

Mats Myrstener

Hemma i lägenheten på Fyrverkarbacken hos 87-årige Harry Järv, f.d. biblioteksråd på Kungliga biblioteket, krigsvetteran, tidskriftsredaktör, författare, översättare m.m., trängs 14.000 volymer böcker. De ska skänkas till läroverkets i Vasa bibliotek vid författarens död, staden där han själv gick i skola, uppväxt i Korsholm utanför Vasa. Det finns knappast en meter av den lilla lägenheten som inte bebos av böcker, några av hyllorna är t.o.m. konstruerade så att de hänger fritt från taket, ungefär som Babyloniens hängande trädgårdar.

Varför samlar man böcker i datoriseringens tidevarv? Jo för att böckerna, som det står i den antologi som Harry Järv varit med om att redigera, är "mänsklighetens enda tillförlitliga och bestående minne". Den handlar om skriften, bokens och bibliotekens historia, från urminnes tider till idag. Boken avslutas med en essä av Umberto Eco, "Bokens framtid", som lovprisar böckernas förträfflighet och unika förmåga att sprida tankar och information, Harry Järv visar mig på en teckning i boken av en man som flyter i land

på en obebodd ö och där finner en hyllmeter utvalda böcker i en hopsnickrad bokhylla. "Att läsa på en datorskärm är inte detsamma som att läsa en bok", skriver Eco. "Böcker kommer att förbli oundgängliga inte bara för litteraturen, utan i varje situation där man måste läsa med omdöme, inte bara för att motta information, utan också för att spekulera och reflektera kring den."

Järv påpekar med ett outgrundligt leende att för den skeppsbrutna människan i det 21 århundradet är en dator fortfarande opålitlig på en öde ö, ens om den går på solceller. En rustik bok om självhushållning är förmodligen betydligt bättre. Om en katastrof skulle drabba oss av globala mått kanske böckerna är vår enda säkra informationskälla, säger han. Det enda som biter på dom är eld, vatten, mögel och möss.

Följaktligen ser jag ingen dator i hans arbetsrum. Bara böcker, tidningsklipp, tidskrifter, mera böcker, och en gammal elektrisk skrivmaskin.

Järv tillbringar numera sin pensionärstillvaro med att bl.a. åka runt och ge föredrag, snart ska han

till uppväxtstaden Vasa. En finsk stad på 55.000 invånare där man valt att bygga både ett nytt stadsbibliotek och ett högskolebibliotek. I Finland värderas fortfarande det skrivna ordet högt, menar han.

Harry Järv är en förkämpe för det antiauktoritära, för republik, anarkism enligt Kropotkin, och yttrandefrihet. En av hans favoritförfattare är Franz Kafka, den lille tjänstemannen från Prag som var helt okänd under sin levnad, idag en av Europas största författare. Han säger att han lärde sig det antiauktoritära redan som ung officer i finska armén under vinterkriget 1941, som det skildras i filmen om honom, Framom främsta linjen. Någon blåögd pacifist är han inte. Våra rättigheter måste försvaras, med våld om så krävs. Men arméns kadaverdisciplin föraktade han. Bara där befäl och meniga soldater stod på jämbördig diskussionsfot och visade varandra ömsesidig respekt, fungerade samarbetet.

Inte illa av en man som under större delen av sitt liv levte "stans pede in uno", som det står på hans ex libris, dvs "på ett ben"!